

Prima instanță: Judecătoria Soroca (A. Negru)
Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud. Iu. Grosu, A. Corcenco, D. Corolevschi)

DECIZIE

21 septembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței:

Judecători:

Tatiana Vieru

Valentina Clevadi

Oleg Sternioală

examinînd recursul declarat de avocatul Valentin Ciuhrii, în interesele lui Haim Komarov, împotriva încheierii din 09 iunie 2016 a Curții de Apel Bălți, adoptată în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Primăria mun. Soroca împotriva lui Haim Komarov cu privire la transmiterea imobilului în fondul administrației locale,

c o n s t a t ă :

La data de 17 ianuarie 2003, Primăria mun. Soroca a înaintat cerere de chemare în judecată împotriva lui Haim Komarov solicitînd transmiterea, cu titlu gratuit, în fondul administrației publice locale a casei amplasate în or. Soroca, str. M. Cibotari, nr. 1/1.

În motivarea acțiunii, reclamantul a invocat că în imobilul din or. Soroca, str. M. Cibotari, nr. 1/1 nu locuiește nimeni. Acoperișul casei se năruie, cade podul, peretele comun se dărîmă, iar în încăpere pătrund guzgani.

Prin hotărîrea din 04 aprilie 2003 a Judecătoriei Soroca s-a transmis cu titlu gratuit casa, situată în mun. Soroca str. M. Cibotari 1, nr. 1 în fondul Primăriei mun. Soroca.

La data de 16 mai 2016, avocatul Valentin Ciuhrii, în interesele lui Haim Komarov, a depus apel împotriva hotărîrii din 04 aprilie 2003 a Judecătoriei Soroca, solicitînd repunerea în termenul de declarare a apelului, admiterea apelului, casarea hotărîrii, cu remiterea pricinii la rejudecare.

Prin încheierea din 09 iunie 2016 a Curții de Apel Bălți s-a respins cererea avocatului Valentin Ciuhrii, în interesele lui Haim Komarov, privind repunerea în termenul de declarare a apelului și s-a restituit ca tardiv apelul depus împotriva hotărîrii din 04 aprilie 2003 a Judecătoriei Soroca.

La data de 14 iulie 2016, conform sigiliului Oficiului Poștal (f.d.43), avocatul Valentin Ciuhrii, în interesele lui Haim Komarov, a declarat recurs împotriva încheierii din 09 iunie 2016 a Curții de Apel Bălți, solicitînd repunerea în termenul

de declarare a recursului, casarea încheierii din 09 iunie 2016 a Curții de Apel Bălți, cu repunerea în termenul de declarare a apelului.

În motivarea recursului s-a invocat că Haim Komarov nu a fost și nu este cetățean al Republicii Moldova. În Republica Moldova nu a domiciliat. Din anul 1995, după primirea certificatului de moștenitor legal, în Republica Moldova nu a fost.

Menționează că, Haim Komarov nu a înregistrat dreptul de proprietate din insuficiență de bani, însă notarul i-a explicat că dreptul poate fi înregistrat oricând.

Susține că, la data de 21 martie 2016 Haim Komarov a eliberat procură generală lui Igor Rotari, inclusiv și certificatul de moștenitor legal pentru înregistrarea dreptului de proprietate la Oficiul Cadastral Teritorial Soroca. Procură pentru contestarea hotărârii din 04 aprilie 2003 a Judecătoriei Soroca, nu a fost eliberată, deoarece nu cunoștea despre existența hotărârii.

Indică că, persoana împuternicită de Haim Komarov s-a adresat la Oficiul Cadastral Teritorial Soroca pentru înregistrarea dreptului de proprietate. Însă, la data de 22 aprilie 2016 a primit refuz. Din certificatul Oficiului Cadastral Teritorial Soroca a aflat că bunul imobil este înregistrat după Zinaida Lozan în baza contractului de vânzare-cumpărare.

Remarcă că, Igor Rotari a aflat la data de 25 aprilie 2016 despre hotărârea judecătorească, când a primit de la Serviciul Arhivă extras din decizia din 27 octombrie 2015 a Consiliului orașenesc Soroca.

Cu referire la omiterea termenului de declarare a recursului, recurentul invocă că nu a declarat recurs în termen, deoarece nu cunoștea motivele indicate de instanța de apel în actul de dispoziție, care le-a cunoscut doar la recepționarea încheierii motivate.

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Curtea de Apel Bălți a adoptat încheierea contestată la data de 09 iunie 2016, iar recursul a fost declarat de avocatul Valentin Ciuhrii, în interesele lui Haim Komarov, la data de 14 iulie 2016, conform sigiliului Oficiului Poștal (f.d.43).

În speță, recurentul solicită repunerea în termenul de declarare a recursului împotriva încheierii din 09 iunie 2016 a Curții de Apel Bălți, invocând că nu a cunoscut argumentele instanței de apel.

Colegiul notează că intervalul de timp stabilit de lege în cadrul căruia părțile sunt în drept să declare recurs este de 15 zile din momentul pronunțării încheierii sau primirii încheierii integrale.

În contextul dat, Colegiul reține că încheierea redactată a fost expediată părților la data de 22 iunie 2016, conform scrisorii de însoțire (f.d.36) și a fost recepționată de avocatul Valentin Ciuhrii-reprezentantul lui Haim Komarov, la data de 29 iunie 2016, conform avizului de recepție (f.d.38).

Tot aici, este de menționat că înscrieri care să ateste că avocatului Valentin Ciuhrii-reprezentantul lui Haim Komarov i s-a eliberat o copie a încheierii contestate la data pronunțării acesteia, la materialele pricinii lipsesc.

Astfel, Colegiul consideră că recursul a fost declarat în termen și nu este necesar ca avocatul Valentin Ciuhrii-reprezentantul lui Haim Komarov să fie repus în termen.

Examinând temeiurile recursului, în raport cu materialele pricinii, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de avocatul Valentin Ciuhrii, în interesele lui Haim Komarov, neîntemeiat și pasibil de a fi respins, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 426 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. b) al Codului de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Materialele cauzei atestă că prin încheierea din 09 iunie 2016 a Curții de Apel Bălți s-a respins cererea avocatului Valentin Ciuhrii, în interesele lui Haim Komarov privind repunerea în termenul de declarare a apelului și s-a restituit ca tardiv apelul depus împotriva hotărârii din 04 aprilie 2003 a Judecătoriei Soroca, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. b) al Codului de procedură civilă (f.d.34-35).

Colegiul reține că în cererea de apel depusă, avocatul Valentin Ciuhrii, în interesele lui Haim Komarov, invocă că Haim Komarov domiciliază în Federația Rusă, or. Ekaterinburg și nu a avut posibilitate să-și apere interesele în instanța de fond, deoarece nu a fost citat la judecarea pricinii.

În conformitate cu art. 362 alin. (3) al Codului de procedură civilă, repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzută de art.116.

În conformitate cu art. 116 alin.(1), (3) Cod de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

Colegiul consideră corectă concluzia instanței de apel privind respingerea cererii de repunere în termen, cu restituirea apelului ca fiind tardiv.

În conformitate cu art. 282 alin. (1) Cod de procedură civilă (redacția anului 1964), termenul de declarare a apelului este de 15 de zile de la data pronunțării hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

În conformitate cu art. 110 Cod de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței

trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Colegiul reține că în recursul declarat se invocă că după primirea certificatului de moștenitor legal, Komarov Haim din anul 1995 în Republica Moldova nu a fost.

La acest capitol, Colegiul notează că acest fapt nu exclude obligația recurentului de a-și realiza drepturile sale ce decurg din certificatul de moștenitor legal deținut, inclusiv și înregistrarea dreptului de proprietate asupra imobilului în litigiu, în condițiile când notarul i-a explicat că urmează să-și înregistreze dreptul de proprietate.

În această ordine de idei, Colegiul apreciază ca fiind corectă constatarea instanței de apel precum că Haim Komarov urma să cunoască despre faptul că bunul imobil deja nu se mai află în posesia sa, în condițiile când pentru imobilele deținute se achită și impozite, fiind taxe obligatorii.

Instanța de recurs reiterează că temeiul invocat de avocatul Valentin Ciuhrii, în interesele lui Haim Komarov, întru repunerea termenului de declarare a apelului constituie faptul că pîrîtul domiciliază în Federația Rusă, or. Ekaterinburg și nu a avut posibilitate să-și apere interesele în instanța de fond, deoarece nu a fost citat la judecarea pricinii.

Din materialele pricinii rezultă că la data de 21 martie 2016, Haim Komarov a eliberat o procură pe numele lui Igor Rotari cu toate drepturile prevăzute de lege, inclusiv și dreptul de a primi și hotărârile judecătorești, ceea ce denotă că acesta cunoștea despre existența hotărîrii judecătorești, ipoteză corect reținută, în esență, de instanța de apel.

La caz, Colegiul consideră irelevant argumentul recurentului precum că prin procura eliberată Igor Rotari a fost împuternicit de Haim Komarov întru înregistrarea dreptului de proprietate la Oficiul Cadastral Teritorial Soroca conform certificatului de moștenitor legal, însă nu pentru contestarea hotărîrii, deoarece informația cunoscută de Igor Rotari ca reprezentant al lui Haim Komarov în limita împuternicirilor acordate devine cunoscută și de către persoana reprezentată.

Mai mult, din textul procurii eliberate pe numele lui Igor Rotari se distinge și dreptul de a delega împuternicirile terțelor persoane, ceea ce denotă că Igor Rotari poate împuternici în numele mandatarului său un avocat licențiat pentru a-i reprezenta interesele în instanța de judecată, ceea ce, la caz, s-a efectuat.

Prin urmare, neonorarea obligațiilor și drepturilor procedurale în termenul acordat de legislația în vigoare din vina apelantului/recurentului prin intermediul persoanelor împuternicite sau personal, nu poate fi calificată ca o îngrădire a accesului la justiție garantat de art. 20 al Constituției Republicii Moldova și art. 5 Cod de procedură civilă, cât și legislația internațională.

În conformitate cu art. 116 alin. (1) Cod de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță.

În contextul dat, Colegiul precizează că art. 116 alin.(1) Cod de procedură civilă se referă la repunerea în termen în cazurile omiterii termenelor de îndeplinire a unui act de procedură, de aceea în cazul exercitării căilor de atac, ca act de procedură, această durată va fi aceeași cu cea prevăzută pentru exercitarea căii de atac. La caz

această durată este de 30 zile.

Prin urmare, Colegiul relevă că cererea de apel împotriva hotărîrii din 04 aprilie 2003 a Judecătoriei Soroca a fost depusă la data de 16 mai 2016, adică cu omiterea termenului de contestare de 30 zile, fapt corect apreciat de instanța de apel.

În speță, Colegiul conchide că acțiunile lui Haim Komarov nu constituie decît o denegare a acestuia de a-și respecta obligațiile procedurale, deoarece din moment ce a cunoscut despre existența hotărîrii primei instanțe, pîrîtul urma să se conformeze prevederilor legale de contestare a acesteia și în conformitate cu art. 56 alin.(3) și art. 61 alin. (1) Codul de procedură civilă, să se folosească cu bună-credință de drepturile sale procedurale.

Mai mult, Colegiul decelează că recurentul nu a dat dovadă de diligență și bună credință în realizarea drepturilor sale, ca ulterior să invoce încălcarea drepturilor sale, în condițiile cînd personal nu și-a realizat drepturile și nu și-a asumat obligații.

Colegiul precizează că argumentele recurentului aduse în susținerea cererii de repunere în termen de declarare a apelului nu sunt justificate și sunt lipsite de suport juridic.

În consecință, Colegiul reiterează că omiterea termenului de contestare a hotărîrii primei instanțe nu este decît o eludare a recurentului de a beneficia de drepturile sale, garantate atît de legislația națională, cît și cea internațională.

Mai mult, unul din aspectele preeminenței dreptului, rezultînd din jurisprudența CEDO, este principiul securității raporturilor juridice.

Astfel, CEDO statuează că dacă termenul pentru introducerea unei căi ordinare de atac este reînnoit după un interval considerabil și pentru motive care nu par să fie convingătoare, o asemenea decizie ar putea înfrînge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac (Pononyov vs Ucraina, hotărîrea din 03 aprilie 2008).

Prin urmare, instanța de recurs relevă că soluția adoptată de instanța de apel prin încheierea recurată privind respingerea cererii de repunere în termen și restituirea cererii de apel ca fiind tardiv, este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, avînd în vedere și obligația părților privind exercitarea drepturilor procedurale cu bună credință și în termen.

Or, în conformitate cu art. 27 alin.(1) Cod de procedură civilă, disponibilitatea în drepturi se afirmă în posibilitatea participanților la proces, în primul rînd a părților, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecării, precum și de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea și mijloacele procedurale de apărare.

În această ordine de idei Colegiul reține că argumentele invocate în cererea de recurs, indică direct la nerespectarea de apelant/recurent a drepturilor sale procedurale și eschivarea de la îndeplinirea actelor de procedură, în măsura stabilită de normele de drept procedural și nu pot fi acceptate de către instanța de recurs în vederea casării actului judecătoresc contestat.

Din considerentele enunțate și avînd în vedere faptul că încheierea privind respingerea cererii de repunere în termen de declarare a apelului și restituirea

avocatul Valentin Ciuhrii, în interesele lui Haim Komarov, a cererii de apel depusă împotriva hotărîrii din 04 aprilie 2003 a Judecătorei Soroca ca fiind depusă în afara termenului legal, este întemeiată și adoptată cu respectarea cadrului legal, iar argumentele invocate de către recurent nu sunt justificate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de avocatul Valentin Ciuhrii, în interesele lui Haim Komarov, cu menținerea încheierii din 09 iunie 2016 a Curții de Apel Bălți.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. a), art. 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de avocatul Valentin Ciuhrii, în interesele lui Haim Komarov.

Se menține încheierea din 09 iunie 2016 a Curții de Apel Bălți, adoptată în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Primăria mun. Soroca împotriva lui Haim Komarov cu privire la transmiterea imobilului în fondul administrației locale.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței

Tatiana Vieru

Judecători

Valentina Clevadi

Oleg Sternioală